

MAANMITTARIKSI JA ASUINPAIKKA

Maankäyttö 120 vuotta sitten

- Pohjois-Lapissa sattui täydellinen auringonpimennys
- Maailman lyhin sota käydään Britannian ja Sansibarin välillä 27.8.1896 klo 9.02–3.40
- Tampereen Rakennusmestariyhdistyksen perustava kokous
- Klondikesta löydetään kultaa mikä saa aikaan kultaryntäyksen

VUONNA 1896

TÄRKEÄN JOHTOSÄÄNTÖUUDISTUKSEN lausunnoissa käydään polemiikkia mm. maanmittariksi pääsemisen edellytyksistä:

Johtosääntöehdotuksen 80 §:ssä määrätään maamittarikuntaan pääsemisen ehdoksi m. m., että hakija on läpikäynyt kolme luokkaa lyseossa tahi että hänellä on vastaavat tiedot ja 77 §:n mukaan saa ylitirehtööri oikeuttaa oppilaan, joka vuoden ajan on nauttinut opetusta käytännöllisessä maanmittauksessa, yksinään kartalle panemaan tiluksia sekä käymään ja pyykittämään laillisesti merkityjä rajoja.

Mihin johtopäätöksiin nämä määräykset voivat johtaa näkyy siitä, että sen mukaan nuorukainen, joka kaksitoista vuotisena oppilaaksi, jo vuoden päästä, siis kolmetoistavuotisena, voi saada oikeuden työskennellä omin päin, jos hän nimittäin on kolmessa vuodessa ennättänyt läpikäydä lyseon kolme luokkaa. Jos hänellä taas ei ole siihen tarvittavaa kykyä saattaa hän oppilaaksi päästessään olla tarpeellisen iäkäs, mutta silloin se vähäinen tietomäärä minkä hän ikävuosinaan on jaksanut hankkia ei puolusta hänen pääsemistään maamittariksi. Tämä jo kylliksi osoittaa, että 77 ja 80 §:issä säädetyt maamittarikuntaan pääsemisen ehdot ovat aivan liian alhaiset. Mutta koska syy siihen, että komitea on päättänyt ehdottaa näin pientä tietomäärää oppilaaksi pääsemisen ehdoksi, on haettava siinä, että nämä oppilaat tulisivat osaksi vastaamaan prinsippikomitean ehdottamia kenttämittareja, lienee syytä lähemmin tarkastella tähän kuuluvia kysymyksiä.

Ammatin vaatimuksia kuvataan pitkään ja pyritään todistamaan, kuinka vaativaa työ on. Niinpä ehdotetaan:

– – että oppilaaksi pääsemisen ehdoksi määrittäisiin viiden luokan läpikäyminen

lyseossa ja että oppilas vasta vähintään kaksi vuotta nautittuaan opetusta käytännöllisessä maanmittauksessa saisi oikeuden itsenäisesti toimittamaan tilusten mittauksia y. m.

Johtosäännössä pyritään määräämään myös maanmittarin asuinpaikka, mikä herättää lausunnon antajissa voimakasta vastustusta:

57 §:ssä määrätään, että insinöörin tulee asettua asumaan siihen seutuun, mihin hänet sijoitetaan, jotta maanomistajat olisivat tilaisuudessa ammattiasioissa häneltä neuvoa kysymään. Tällaista piirijakoa vastaan voidaan tehdä kaikki ne väitteet, mitkä prinsippikomitea on tehnyt (sivulla 32) 1848 vuoden piirijakoa vastaan. Kun sitä paitsi tärkein peruste, jolla piirijakoa puolustetaan, maanomistajien kustannusten väheneminen, kadottaa kaiken merkityksensä, kun komitean ehdotuksen mukaan palkkio toimitusmatkoista määrätään pysyväiseksi matkan pituudesta riippumattomaksi, seuraa siitä, että nytehdotetusta piirijaosta olisi vielä vähäisempi hyöty kuin 1848 vuoden jaosta. Huomioon ottamatta ei tässä kohden voi jättää monta muutakaan asiaan vaikuttavaa seikkaa. Maanmittaukset ovat niin moninaiset, että niissä useinkin saattaa sattua kohtia, joita voidaan eri tavoilla käsitellä. Jotta tarpeellinen yhdenmukaisuus tällaisten monimutkaisten ja useinkin sangen pulmallisten töiden käsittelyssä saavutettaisiin, ovat maamittarit ammatiasioissaan keskustelleet samoilla seuduilla asuvien virkaveljiensä kanssa. Jos maamittarit nyt hajoitetaan erilleen toisistaan ja kukin heistä kytketään määrättyyn asuinpaikkaansa, joutuu tämä yhdenmukaisuus toimitusten kä-

sittelyssä vaaranalaiseksi, ja seurauksena siitä on, että luottamus maanmittareihin ja heidän töihinsä vähenee ja maanmittauksen kehityksen kautta ehkäistyy. Kun maamittarit sen lisäksi oleskelevat lähes puolen vuotta maalla toimituksilla ollessaan ja maanomistajat silloin ovat tilaisuudessa heiltä neuvoa kysymään, ei maamittarin asuinpaikan määrääminen tältäkin kannalta katsoen saata olla todellisen tarpeen vaatima.

Joka tapauksessa ovat edut, joita tämän määräyksen kautta saavutetaan, niin vähäiset, etteivät ne likimainkaan vastaa tämän määräyksen rajoituksesta johtuvia hankaluuksia.

Puhuja ilmoitti, että valiokunta oli ollut yksimielinen siinä, että ylimääräisille insinööreille olisi myönnettävä oikeus itse määrätä asuinpaikkansa. Osa valiokunnan jäsenistä oli sitäpaitsi edellisen perustelun nojalla pitänyt kohtuullisena ja suotavana, ettei vakinaisiakaan insinöörejä sidottaisi määrättyihin asuinpaikkoihin.

Jürgen Grönfors

jurgen.gronfors@luukku.com